

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/276/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116221225
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7116221225.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Maximovej a sudcov JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA so sídlom Boulevard Haussmann 1, Paríž, Francúzska republika, konajúci na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky so sídlom Karadžičova 2, 821 08 Bratislava, IČO: 47 258 713, zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Marek Czompoly s.r.o. so sídlom Ventúrska 16, Bratislava, proti žalovanej: Z. o 4.912,97 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo 14. februára 2018, č. k. 13Csp/77/2016-98

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v jeho napadnutých výrokoch, t.j. vo výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcom rozsahu zamietnutá, ako aj v závislom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom konanie o 225,- Eur zastavil (I), žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.157,48 Eur v pravidelných mesačných splátkach po 50,- Eur splatných vždy 25-teho dňa príslušného mesiaca počínajúc právoplatnosťou rozsudku do zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení niektorej splátky (II), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (III) a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal (IV).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 4.912,97 Eur s prísl. na tom skutkovom základe, že 6. februára 2015 nadobudlo právoplatnosť osvedčenie o dedičstve sp. zn. 25D/507/2013 po poručiteľovi Štefanovi Lupovi, zomr. dňa 23.11.2013, naposledy bytom Študentská 270/14, Košice, na základe ktorého nadobudla žalovaná dedičstvo pozostávajúce v časti pasív z pohľadávky spoločnosti CETELEM SLOVENSKO a.s. z titulu spotrebiteľského úveru č. 42684934369003, poskytnutého na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere z 29. októbra 2012, vyčíslenej ku dňu smrti poručiteľa vo výške 5.266,15 Eur. Na základe osvedčenia o dedičstve je všeobecná cena majetku poručiteľa vo výške 48.042,37 Eur, výška dlhov poručiteľa vo výške 9.245,21 Eur a čistá hodnota dedičstva vo výške 38.797,16 Eur. Žalovanej bola zaslaná 23. apríla 2015 predžalobná výzva na splatenie dlhu poručiteľa, na ktorú žalovaná nereagovala. Ku dňu smrti poručiteľa predstavoval nesplatený dlh poručiteľa voči žalobcovi z titulu poskytnutého úveru sumu 5.266,15 Eur. Po smrti poručiteľa bola na úverový účet pripísaná suma 378,18 Eur. Vzhľadom na uvedené má žalovaná voči žalobcovi ku dňu podania žaloby neuhradené záväzky po lehote splatnosti v celkovej výške 4.887,97 Eur.

3. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie a zistený skutkový stav podriadil pod ust. § 497, § 502 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník, pričom akcentoval, že v danom prípade hlavný právny vzťah je založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vznikol podľa osobitného predpisu, ktorý je lex specialis k všeobecnej právnej norme. Tento vzťah podlieha režimu spotrebiteľských úverov

podľa zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj aplikácii všeobecných ustanovení ochrany spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka, pretože normy obchodného práva sú použité len vtedy, ak neodporujú právnej úprave majúcej z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a v predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Medzi zákonom o spotrebiteľských úveroch, Občianskym zákonníkom a Obchodným zákonníkom panuje pomer, že primárne sa použije predpis špeciálny, ak tento určitú otázku neupravuje, respektíve tak nečiní úplne, nastupuje po ňom úprava spotrebiteľského práva všeobecne v širšom slova zmysle, teda úprava podľa Občianskeho zákonníka. Z uvedeného vyplýva, že úprava Obchodného zákonníka sa môže na takýto prípad uplatniť len vtedy, keď nenarazí na obmedzenie v Občianskom zákonníku a vykonávacích predpisoch k nemu. Poukázal zároveň na ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 prvá veta, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ďalej na ust. § 1 ods. 1, § 11 ods. 1 až 3, § 9 ods. 1, 2, § 10 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách (účinného v čase uzavretia zmluvy), na ust. § 524 ods. 1, 2, § 526 ods. 1, 2, § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj na ust. § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Nakoľko žalobca vzal žalobu čiastočne späť v časti uplatnenej istiny 225,- Eur pred prvým pojednávaním, súd prvej inštancie konanie v súlade s jeho dispozičným úkonom a v zmysle citovaných zákonných ustanovení v uvedenej časti zastavil. Skutkovo vzal za preukázané, že dedička Z. V. zdedila na základe Osvedčenia o dedičstve zo 6. februára 2015, č. k. 25D/507/2013 majetok, t. j. aktíva a pasíva po poručiteľovi P. I., čím sa v spore stala pasívne legitimovanou. V danom prípade bolo súdu preukázané, že spoločnosť Cetelem Slovensko a.s., ako veriteľ uzavrel so P. I. ako klientom 29. októbra 2012 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb v zmysle vyššie citovaného zákona č. 129/2010 Z. z. V uvedenej zmluve spoločnosť Cetelem Slovensko a.s. neuviedla konkrétny termín/dátum konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru pri uzatvorení zmluvy, pričom je predmetný dátum daný iba ako dátum poslednej mesačnej splátky úveru. Preto túto zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú medzi spoločnosťou Cetelem Slovensko a.s. a P. I. súd prvej inštancie považoval za bezpoplatkovú a bezúročnú. Považoval za nesporné, že P. I. prevzal od spoločnosti Cetelem Slovensko a.s. sumu 3.777,- Eur, z ktorej mu uhradil sumu 1.016,34 Eur. Žalobca zobral žalobu čiastočne späť v časti uplatnenej istiny 225,- Eur, nakoľko žalovaná uhradila predmetnú sumu po začatí konania. Žalobca súdu oznámil, že po smrti poručiteľa P. I. bola na úverový účet pripísaná aj suma 378,18 Eur. Na základe uvedeného bola žalobcovi uhradená zo sumy úveru 3.777,- Eur suma 1.619,52 Eur. Na základe uvedeného súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.157,48 Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Pokiaľ ide o lehotu na plnenie, súd prvej inštancie poukázal na ust. § 232 ods. 3, 4 CSP a vzhľadom na sociálnu a finančnú situáciu žalovanej, s prihliadnutím na postavenie žalobcu, povolil žalovanej splátky po 50,- Eur mesačne, splatné vždy 25-teho dňa v mesiaci, počínajúc právoplatnosťou rozsudku až do úplného zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení niektorej splátky. O trovách konania súd prvej inštancie za aplikácie ust. § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP, nakoľko sa pomer úspechu a neúspechu sporových strán blíži k 50 %, rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (žalobca mal úspech v časti 48,74 %, žalovaná mala úspech v časti 51,26 %).

4. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e) a f) CSP a navrhol, aby ho odvolací súd zrušil v napadnutej časti a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že úverová zmluva č. 42684934369003, uzavretá medzi Cetelem a poručiteľom, neobsahovala podstatnú náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd vzhľadom k § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona považoval poskytnutý úver z dôvodu absencie podstatnej náležitosti za bezúročný a bez poplatkov. V odôvodnení rozsudku súd uvádza, že poručiteľ prevzal od spoločnosti Cetelem sumu vo výške 3.777,00 Eur, z ktorej Cetelemu vrátil sumu 1.061,34 Eur. Súd ďalej vychádzal so žalobcom oznámenej výšky úhrad po smrti poručiteľa vo výške 378,18 Eur a čiastočných späťvzatí žaloby vo výške 225,00 Eur. Prvostupňový súd mal za to, že žalobcovi bola celkovo uhradená suma 1.619,52 Eur. S takýmto posúdením veci žalobca nesúhlasí a poukazuje na skutočnosť, že súd správne uviedol, že poručiteľ prevzal od spoločnosti Cetelem na základe vyššie uvedenej úverovej zmluvy peňažné prostriedky vo výške 3.777,00 Eur. Táto skutočnosť vyplýva z riadku č. 1 na predloženej výpise z úverového účtu poručiteľa. Žalobca sa však nestotožňuje s výpočtom súdu prvej inštancie ohľadom výšky celkovo prijatých úhrad, ktoré súd sčítal vo výške 1.619,52 Eur. Žalobca v priebehu konania riadne označil a založil do súdneho spisu výpis z úverového účtu poručiteľa, potvrdenie o úhrade zo dňa 09.08.2016 a štyri čiastočné späťvzatia

návrhu zo dňa 20.10.2016, 16.03.2017, 25.05.2017 a dňa 04.08.2017, z ktorých jasne vyplývala výška aj dátum jednotlivých čiastočných plnení. Z predložených dôkazov vyplýva skutočnosť, že Cetelem poskytol poručiteľovi dňa 13.11.2012 sumu vo výške 3.777,00 Eur. Poručiteľ predmetný úver riadne splácal v pravidelných mesačných splátkach vo výške 78,18 Eur od 12.12.2012 až do svojej smrti v novembri 2013. Poručiteľ počas života uhradil 12 mesačných splátok vo výške 78,18 Eur, t.j. spolu 938,16 Eur. Nasledujúca mesačná splátka vo výške 78,18 Eur, splatná ku dňu 15.12.2013, ktorá bola uhradená dňa 12.12.2013 nemohla byť uhradená poručiteľom a preto bola aj zo strany žalobcu započítaná v súčte úhrad vo výške 378,18 Eur pripísaných na úverovom účte po smrti poručiteľa. Žalobcom uvedený súčet úhrad v sume 378,18 Eur zahŕňal platby pripísané na úverovom prípade v rozmedzí dátumov 12.12.2013 až 09.08.2016, t.j. platieb vyplývajúcich z predloženého výpisu z úverového účtu poručiteľa, riadky č. 62 a č. 77 až č. 87 a zo samostatného potvrdenia o platbe zo dňa 09.08.2016, ktoré boli predložené súdu ako prílohy žalobného návrhu. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie nesprávne započítal platbu zo dňa 12.12.2013 vo výške 78,18 Eur aj medzi platby, ktoré uhradil priamo poručiteľ, a aj k platbám vykonaným po jeho smrti. Žalobca pre úplnosť uvádza, že suma vo výške 1.016,34 Eur, ktorá je uvedená v riadku č. 71 vo výpise z úverového účtu poručiteľa, predstavuje súčet úhrad ku dňu prevedenia prípadu v informačnom systéme spoločnosti Cetelem do právneho vymáhania, a nie sumu uhradenú poručiteľom, tak ako to vyplýva z odôvodnenia napádaného rozsudku. Žalobca zároveň poukazuje na nesúlad výšky súm a počtu čiastočných späťvzatí žaloby, z ktorých vychádzal súd pri rozhodovaní a ich výšky a počtu zaslaných súdu zo strany žalobcu. Súd v bodoch 13, 15 a 16 odôvodnenia rozsudku uvádza, že žalobca vzal svoj návrh čiastočne späť na základe troch podaní doručených súdu dňa 25.10.2016 vo výške 50,00 Eur, dňa 28.03.2017 vo výške 125,00 Eur a dňa 31.05.2017 vo výške 50,00 Eur. Spolu vo výške 225,00 Eur. Žalobca v prílohe odvolania opätovne predložil štvrté čiastočné späťvzatie žaloby zo 4. augusta 2017 spolu s elektronickou doručenkou, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 7. augusta 2017. Predmetným podaním vzal žalobca návrh čiastočne späť vo výške 50,00 Eur. Ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku, podaním žalobcu zo 4. augusta 2017 sa súd vôbec nezaoberal. Žalobca je toho názoru, že aj v prípade, ak súd považuje úverovú zmluvu uzavretú medzi Cetelemom poručiteľom za bezúročnú a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, dospel prvoinštančný súd k priznanej sume 2.157,48 Eur nesprávne. Z vyššie uvedeného vyplýva, že v prípade posúdenia zmluvy ako bezúročnej a bez poplatkov predstavuje celková suma, ktorú má žalovaná vrátiť žalobcovi výšku 2.185,66 Eur (3.777,00 Eur - 1.591,34 Eur = 2.185,66 Eur). Vzhľadom k týmto skutočnostiam sa žalobca nemôže stotožniť s rozhodnutím súdu, ktorým žalobe nevyhoveli ani v rozsahu vrátenia rozdielu medzi poskytnutými a vrátenými peňažnými prostriedkami pri posúdení predmetného úveru ako bezúročného a bez poplatkov a je toho názoru, že súd mal správne priznať žalobcovi nárok vo výške 2.185,66 Eur. Žalobca si uplatňuje trovy odvolacieho konania pozostávajúce zo súdneho poplatku za odvolanie vo výške 8,25 Eur a trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 30,97 Eur.

5. Rozsudok napadla v zákonnej lehote aj žalovaná, v ktorom podaní sa zároveň vyjadrila aj k odvolaniu žalobcu. V doplnenom odvolaní konkretizovala, že rozsudok napáda v jeho výroku, ktorým bolo žalobe vyhovieť a navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil, prípadne, aby rozsudok zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 2.157,48 Eur v pravidelných mesačných splátkach po 15,- Eur splatných vždy 25-tého dňa príslušného mesiaca počínajúc právoplatnosťou rozsudku do zaplataenia pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplataení niektorej splátky. Poukázala na záver súdu prvej inštancie, že na základe osvedčenia o dedičstve bola výška dlhov poručiteľa 9.245,21 Eur, pričom dlh predstavoval súhrn spotrebiteľského úveru vo výške 5.000,- Eur evidovaného pod č. 42684934369001, spotrebiteľského úveru evidovaného pod č. 42684934369003 vo výške 3.777,- Eur a revolvingového úveru evidovaného pod č. 42684934369100 s úverovým rámcom vo výške 700,- Eur, z ktorého poručiteľ vyčerpал 1.066,- Eur, v zostatku ku dňu smrti poručiteľa vo výške 940,16 Eur. Ďalej v bode 47 odôvodnenia je konštatované, že súd považuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezpoplatkovú a bezúročnú. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, žiada, aby súd preskúmal aj spotrebný úver vo výške 5.000,- Eur pod číslom 42684934369001, ktorý žalovaná po smrti Štefana Lupu splatila v plnej výške, vrátane poplatkov a úrokov. Tento úver bol splácaný mesačnou splátkou 125,84 Eur, RPMN vo výške 19,07%, s úrokovou sadzbou 14,49%, s celkovými nákladmi 2.550,40 Eur. Žalovaná má za to, že uvedená zmluva bola uzatvorená v rozpore so zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. V druhom rade žiada, aby súd preskúmal aj revolvingový úver č. 42684934369100 s úverovým rámcom vo výške 700,- Eur, z ktorého poručiteľ vyčerpал finančné prostriedky v celkovej výške 1.066,- Eur, v zostatku ku dňu smrti poručiteľa vo výške 940,16 Eur, nakoľko je zrejmé, že táto zmluva bola taktiež uzatvorená v rozpore so zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Poukazuje na to, že celková výška

dlhov pozostávajúca v časti pasív dedičstva bola vykázaná vo výške 9.245,21 Eur a bola spôsobená navýšením uvedených úverov o výšku poplatkov a úrokov, čo v prípade úveru č. 42684934369003 posúdil aj prvoinštančný súd ako porušenie zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a preto si dovoľí konštatovať, že pokiaľ súd posúdi aj zvyšné dva úvery a zistí porušenie vyššie uvedeného zákona, tak bude celkový dlh znížený o poplatky a úroky z ostávajúcich úverov. Nakoľko žalobcom nebola žalovanej poskytnutá celková výška úhrady, ktorú veriteľ P. I. za života v pravidelných mesačných splátkach uhradil, taktiež prostredníctvom súdu žiada, aby bola vykonaná celková revízia vykonaných platieb, vrátane všetkých platieb, ktoré žalovaná uhradila aj po smrti poručiteľa P. I., vo všetkých troch zmluvách o poskytnutých úveroch a následne bol vykonaný zápočet, pretože má za to, že v prípade porušenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch sa to musí posúdiť ako celok z uvedeného dedičstva v časti pasív z pohľadávky CETELEM SLOVENSKO, a. s., a nie iba ako dosiaľ nesplatená suma jedného úveru. V neposlednom rade žiada súd, aby preskúmal skutočnosti ohľadom zamietnutia plnenia úhrady poistného. V rámci spotrebiteľského úveru č. 42684934369001 mal P. I. mesačnú splátku zvýšenú o 6,99% z dôvodu prijatia poistného súboru (rozšírené poistenie pre prípad pracovnej neschopnosti, plnej a trvalej invalidity, smrti a straty zamestnania). Taktiež vyjadril súhlas, že oprávnenou osobou na prijatie poistného plnenia je CETELEM SLOVENSKO a.s., suma uvedená v prijatí poistného vyjadrenia % z dohodnutej mesačnej splátky úveru a zahrnutá do mesačných splátok úveru bude určená na úhradu poistného. V podpísanej zmluve o úvere je však uvedený iba %-ny podiel, nie však skutočná výška vyčíslená v eurách. Veriteľ poskytol oprávnenie poistiteľa zisťovať a preskúmať jeho zdravotný stav, ako aj ďalšie dôležité skutočnosti týkajúce sa poistnej udalosti a to po dobu nevyhnutne potrebnú na zabezpečenie práva povinností z tohto poistenia. Vzhľadom k dôchodkovému veku veriteľa nebránilo spoločnosti CETELEM SLOVENSKO a.s., aby si zdravotný stav preverila u ošetrojúceho lekára, nakoľko sa žalovaná domnieva, že v čase podpisu zmluvy netrpel smrteľnou chorobou. V rámci spotrebiteľského úveru č. 42684934369003 uzavrel Štefan Lupa súbor poistenia (D-Senior-Pre prípad smrti). Aj pri tomto poistení mal veriteľ mesačnú splátku navýšenú o 6,99% z dôvodu prijatia poistného súboru. V podpísanej zmluve o úvere je však uvedený iba %-ny podiel, nie však skutočná výška vyčíslená v eurách. Týmto žiada súd o preverenie zákonnosti o neplnení poistnej udalosti zo strany CETELEM SLOVENSKO, a.s., nakoľko úhrada poistného bola v pravidelných mesačných splátkach. Žalovaná zastáva názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a pri určovaní výšky mesačnej splátky dlhu nedostatočne posúdil sociálnu situáciu žalovanej. Jediným mesačným príjmom žalovanej je totiž iba dávka v hmotnej núdzi, ktorá predstavuje sumu 152,10 Eur. Iný príjem žalovaná nemá. Žalovaná býva sama v dvojizbovom byte a jej mesačné náklady za jeho užívanie a služby s tým spojené predstavujú sumu 115,- Eur. Ďalšie výdavky musí žalovaná vynakladať na stravu a lieky. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná nemá dostatok finančných prostriedkov ani na uspokojenie svojich základných životných potrieb. Len pre úplnosť dáva súdu do pozornosti, že do augusta roku 2017 žalovaná bývala v spoločnej domácnosti so svojou matkou T. I., ktorá sa dovtedy podieľala aj na nákladoch na bývanie a stravu. Matka žalovanej dňa 17.08.2017 zomrela, čo značne zhoršilo aj sociálnu situáciu žalovanej, keďže všetky náklady už musí znášať výlučne sama. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je nesporné, že v súčasnosti nie je objektívne v schopnostiach a možnostiach žalovanej, aby splácala dlžnú sumu vo výške 50,- Eur mesačne. Z uvedeného dôvodu navrhuje, aby súd umožnil žalovanej splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach a to maximálne vo výške 15,- Eur.

6. K odvolaniu žalovanej podal žalobca písomné vyjadrenie, pričom poukázal na skutočnosť, že v prípade splatenia dlžnej istiny formou mesačných splátok vo výške 50,00 Eur, ktoré súd povolil žalovanej, dôjde za 43 mesiacov, t.j. 3 roky a 7 mesiacov. V prípade splácania dlžnej sumy formou mesačných splátok vo výške 15,00 Eur, ktoré navrhuje žalovaná vo svojom odvolaní, dôjde k splateniu istiny za 143 mesiacov, t.j. 11 rokov a 11 mesiacov. Takúto dĺžku splatnosti dlžnej sumy považuje žalobca za neprimeranú vzhľadom k výške dlhu. Žalovaná v podaní uviedla, že pohľadávka spoločnosti Cetelem pozostávala z troch spotrebiteľských úverov č. 42684934369001, č. 42684934369003 (úver, ktorý je predmetom konania) a č. 42684934369100 a pridržovala sa názoru prvoinštančného súdu, ktorý konštatoval, že úverovú zmluvu k úveru č. 42684934369003 považuje za bezúročnú a bez poplatkov v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. Žalovaná vzhľadom na právne posúdenie úverovej zmluvy č. 42684934369003 žiada vo svojom podaní súd aj o preskúmanie úverov č. 42684934369001 a č. 42684934369100, ako aj o preskúmanie skutočností ohľadom zamietnutia plnenia úhrady poistného. K tomuto návrhu žalovanej uviedol, že žalobca odvodzoval predmet podanej žaloby zo dňa 08.09.2016 len na základe úveru č. 42684934369003, o ktorom súd rozhodol vo vydanom rozsudku. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že úvery č. 42684934369001 a č. 42684934369100 neboli predmetom tohto konania a obsahovo s úverom č. 42684934369003 nijako nesúvisia. Podanie žalovanej zo dňa 31.03.2018

malo predstavovať vyjadrenie žalovanej k podanému odvolaniu žalobcu. Žalovaná sa v predmetnom podaní vôbec nevyjadřila k skutočnostiam tvrdených žalobcom ohľadom nesprávneho započítania vykonaných úhrad zo strany prvoinštančného súdu napriek tomu, že uviedla, že posielala námietku voči odvolaniu žalobcu. So žiadosťou žalovanej, aby súd preskúmal náležitosti úverových zmlúv, ktoré nie sú predmetom konania, sa žalobca v žiadnom prípade nestotožňuje, pretože právo disponovať predmetom konania patrí žalobcovi, a nie žalovanej strane. Preto žalobca trvá na svojom podanom odvolaní v celom rozsahu.

7. Žalovaná podala k vyjadreniu žalobcu svoje stanovisko, v ktorom zdôraznila, že žalobca vo svojom vyjadrení nijako nespochybňuje skutočnosti uvádzané žalovanou ohľadom jej zlej sociálnej situácie. Je nesporné, že v súčasnosti žalovaná objektívne nie je schopná splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach vo výške 50,- Eur. Jediným mesačným príjmom žalovanej je iba dávka v hmotnej núdzi v sume 152,10 Eur, iný príjem nemá. Dáva opakovane do pozornosti, že býva sama v dvojizbovom byte a jej mesačné náklady za jeho užívanie a služby s tým spojené predstavujú sumu 115,- Eur. Okrem toho musí vynakladať ďalšie výdavky na stravu a lieky. Žalovaná tak nemá dostatok finančných prostriedkov ani na uspokojenie svojich základných životných potrieb. Po smrti matky žalovanej sa jej sociálna situácia neúmerne zhoršila. Žalovaná zastáva názor, že súd by mal reflektovať na ťaživú sociálnu situáciu žalovanej, ktorá ani pri najlepšej vôli nedokáže splácať dlžnú sumu v mesačnej splátke vyššej ako 15,- Eur. Preto žalovaná zotrvala na svojom odvolacom návrhu.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu a žalovanej ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP, z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a dospel k záveru, že odvolanie strán sporu je dôvodné.

9. Z obsahu odvolaní tak žalobcu, ako aj žalovanej vyplývajú uplatnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. ods. 1 písm. f) a h) CSP.

10. Odvolací dôvod § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t.j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP (dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 194 CSP.

11. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, to znamená, vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

12. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku dospel k záveru, že napadnutý rozsudok nie je vecne správny.

13. Pri posudzovaní žalobcom uplatneného nároku voči dedičovi poručiteľa, voči ktorému má nesplatený dlh, základný legislatívny rámec prechodu dlhov pri dedení upravuje ustanovenie § 470 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého platí, že dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiteľovou smrťou (1). Ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiteľovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu (2). Z citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že dedenie poručiteľových dlhov nie je takpovediac absolútne a je limitované výškou ceny nadobudnutého dedičstva. Uvedené ustanovenie má teda zásadný právny význam z pohľadu ochrany dedičov, pretože zákon je nastavený tak, aby sa postavenie dediča v dôsledku dedenia nezhoršilo.

14. V súvislosti s prechodom dlhov je potrebné uviesť aj to, že na dediča/dedičov prechádzajú len tie poručiteľove dlhy, ktoré vznikli ešte za jeho života a ktoré jeho smrťou nezanikajú. Opierajúc sa o citované zákonné ustanovenia je potrebné uviesť, že dedičia poručiteľa zodpovedajú v zmysle § 470 OZ za dlhy poručiteľa len do výšky hodnoty nadobudnutého dedičstva, a pri uplatnení peňažného nároku voči dedičovi/dedičom v súdnom konaní musí súd ako prvoradú otázku skúmať, či výška aktív žalovaného, ktoré v dedičstve nadobudol, prevažuje nad prípadnými pasívami a či z toho dôvodu má žaloba vôbec predpoklad pre úspešnosť (aj keby bola inak voči nebohému poručiteľovi opodstatnená).

15. Súd prvej inštancie už tejto prvoradej otázke nevenoval náležitú pozornosť, keď uviedol iba, že dedička Zuzana Holubová zdedila na základe Osvedčenia o dedičstve zo 6. februára 2015, č. k. 25D/507/2013 majetok, t. j. aktíva a pasíva po poručiteľovi Štefanovi Lupovi, čím sa v spore stala pasívne legitimovanou. Takéto stručné odôvodnenie, bez akejkoľvek konkretizácie výšky aktív a pasív dedičstva po poručiteľovi nespĺňa ani elementárne predpoklady zákonom predpokladaného odôvodnenia rozsudku.

16. V ďalšom tak žalobca, ako aj žalovaná, súdu prvej inštancie vytykajú nedostatočné zistenie skutkového stavu, aj keď každá zo sporových strán uplatnila rozdielne námietky.

17. Žalobca sa vo svojom odvolaní nestotožňuje s výpočtom súdu prvej inštancie ohľadom výšky celkovo prijatých úhrad, ktoré súd sčítal vo výške 1.619,52 Eur. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne započítal platbu zo dňa 12.12.2013 vo výške 78,18 Eur aj medzi platby, ktoré uhradil priamo poručiteľ, a aj k platbám vykonaným po jeho smrti. Zároveň žalobca vytyka, že svoj návrh vzal čiastočne späť na základe štyroch podaní, ale súd prvej inštancie sa zaoberal iba tromi z nich (doručených súdu dňa 25.10.2016 vo výške 50,00 Eur, dňa 28.03.2017 vo výške 125,00 Eur a dňa 31.05.2017 vo výške 50,00 Eur, spolu vo výške 225,00 Eur). Žalobca v prílohe odvolania predložil čiastočné späťvzatie žaloby vo výške 50,00 Eur zo 4. augusta 2017, spolu s elektronickou doručenkou, o jeho doručení súdu prvej inštancie 7. augusta 2017. Žalobca je toho názoru, že aj v prípade, ak prvoinštančný súd považuje úverovú zmluvu uzavretú medzi Cetelem a poručiteľom za bezúročnú a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, dospel k priznanej sume 2.157,48 Eur nesprávne. Podľa názoru žalobcu aj v prípade posúdenia zmluvy ako bezúročnej a bez poplatkov predstavuje celková suma, ktorú má žalovaná vrátiť žalobcovi výšku 2.185,66 Eur (3.777,00 Eur - 1.591,34 Eur = 2.185,66 Eur).

18. Žalovaná v odvolaní okrem iného namieta, že v rámci spotrebiteľského úveru č. 42684934369003 uzavrel P. I. súbor poistenia (D-Senior-Pre prípad smrti), pri ktorom mal veriteľ mesačnú splátku navýšenú o 6,99% z dôvodu prijatia poistného súboru. V podpísanej zmluve o úvere je však uvedený iba %-ny podiel, nie však skutočná výška vyčíslená v eurách. Preto žiada súd o preverenie zákonnosti o neplnení poistnej udalosti zo strany CETELEM SLOVENSKO, a.s., nakoľko úhrada poistného bola v pravidelných mesačných splátkach.

19. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese

právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená, až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 150/2017, 4 Cdo 7/2018, 4 Cdo 32/2018, 7 Cdo 99/2018). (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. marca 2019, sp. zn. 3Cdo/27/2019)

20. V súvislosti s otázkou obstarávania skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania je nutné zvýrazniť, že strana sporu má v prvom rade povinnosť tvrdenia, na ktorú nadväzuje a s ktorou súvisí povinnosť označiť dôkazy na preukázanie týchto tvrdení. Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Pre lepšiu názornosť, ak žalobca v žalobe v rámci opisu rozhodujúcich skutočností napríklad uvádza, že žalovanému poskytol úver, z ktorého žalovaný napriek dohodnutej povinnosti žalobcovi dlh nevrátil, mal by zároveň označiť dôkazy na preukázanie týchto tvrdení, ktorými budú zmluva o úvere a listiny preukazujúce výšku dlhu a jeho skladbu.

21. Z viacerých ustanovení CSP jednoznačne vyplýva, že súd sa vždy pred rozhodnutím vo veci, a to či už na nariadenom pojednávaní alebo bez nariadenia pojednávania, musí vysporiadať s otázkou, ktoré skutkové tvrdenia považuje medzi stranami za sporné a ktoré za nesporné.

22. V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd akcentuje, že v konaní je obligatórne tiež určenie sporných a nesporných skutkových tvrdení, pričom vymedzenie predmetu dokazovania má zásadný význam pre ďalší procesný postup strán v kontradiktórnom sporovom konaní. Na to slúži časť konania, ktorá sa nazýva príprava pojednávania, v rámci ktorej súd musí „vytriediť“ skutkové okolnosti tak, aby vedel určiť, ktoré sú relevantné a následne určiť, ktoré z relevantných tvrdení sú medzi stranami sporné a ktoré považuje za nesporné. Postup súdu na základe uvedených úkonov je pre sporové strany potom predvídateľný a transparentný a umožňuje stranám adekvátne reagovať primeranými prostriedkami procesného útoku a obrany vo vzťahu k ochrane ich subjektívnych práv a oprávnených záujmov. Uvedené sa primerane vzťahuje aj na predbežné právne posúdenie veci, ktoré je sudca povinný stranám oznámiť na prvom pojednávaní. Na jeho základe je potom stranám dostatočne zrejmé, aký výrok rozhodnutia vo veci samej možno očakávať v nadväznosti na prípravu pojednávania. Predbežné právne posúdenie veci má predovšetkým umožniť objektívnu predvídateľnosť následného súdneho rozhodnutia a vytvoriť priestor na prehodnotenie vlastnej procesnej pozície sporových strán, ich vecnú a efektívnu právnu argumentáciu, riadne substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov a pod. Ide teda o zásadný inštitút, ktorého účelom je aj prevencia tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí.

23. Na zabezpečenie prevencie nepredvídateľných súdnych rozhodnutí slúžia viaceré postupy, upravené v CSP. Podľa ust. § 150 ods. 2 CSP môže súd na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností požiadať strany o ďalšie skutkové tvrdenia. Podľa ust. § 181 ods. 2 CSP, upravujúceho postup súdu na pojednávaní, je povinnosťou súdu po úvodných úkonoch a prednesoch strán zaujať stanovisko nielen k tejto otázke, ale aj k otázke, ktoré dôkazy vykoná, ktoré nevykoná a uviesť svoje predbežné právne posúdenie veci. Podľa ust. § 181 ods. 4 CSP môže súd umožniť stranám dodatočné prednesenie skutkových tvrdení a označenie alebo predloženie dôkazov na ich preukázanie a uložiť im lehotu na splnenie tejto povinnosti.

24. Procesné povinnosti a zodpovednosť strán tvrdiť skutkové okolnosti a navrhovať dôkazy je teda doplnená oprávnením súdu požadovať ďalšie vysvetlenia v prípade, že súdu chýbajú podstatné a rozhodujúce skutočnosti. Pri zisťovaní skutkového deja teda súd nepracuje len so skutkovým materiálom, ktorý mu strany predložia. Samozrejme, súd nesmie vyšetrovať a pátrať po skutkových tvrdeniach a nahrádzať aktivitu a procesnú zodpovednosť strán. Citované zákonné ustanovenia (§ 150 ods. 2, § 181 ods. 4 CSP) však zmierňujú striktnu nastavenú prejednacíu zásadu a znemožňujú stranám, aby pri hľadaní materiálnej pravdy limitovali súd len svojimi tvrdeniami, pokiaľ súd nemá jasno v podstatných a rozhodujúcich skutočnostiach. Súd v rámci týchto oprávnení môže stranám napríklad uviesť, že na preukázanie nimi tvrdených skutkových okolností neuviedol dôkaz a vyzvať stranu na navrhnutie dôkazu.

25. Vychádzajúc z obsahu spisu dospel odvolací súd po posúdení k záveru, že súd prvej inštancie sa pri svojom procesnom postupe neriadil vyššie uvedenými právnymi predpismi, ale v spore rozhodol minimálne predčasne, bez toho, aby sa zaoberal podaním žalobcu zo 4. augusta 2017, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené 7. augusta 2017 (čiastočné späťvzatie žaloby), ale rovnako bez toho, aby venoval náležitú pozornosť posúdeniu úveru z hľadiska jeho prípadnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti z viacerých možných dôvodov. So zreteľom na dôvody, na podklade ktorých prvoinštančný súd dospel k záverom, na základe ktorých vo veci rozhodol, bola pre posúdenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku v intenciách odvolateľmi uplatnených odvolacích dôvodov v odvolacom konaní nastolená aj právna otázka úplnosti úverovej zmluvy z hľadiska obsahových náležitostí vyžadovaných zákonom č. 129/2010 Z. z., v znení účinnom v čase jej uzavretia, predovšetkým ust. § 9 ods. 2 písm. f) (údaj o konečnej splatnosti úveru).

26. Súd prvej inštancie sa v časti právneho zdôvodnenia obmedzil na nanajvýš stručné, zároveň nedostatočné, ale aj zjavne nesprávne odôvodnenie, že v uvedenej zmluve spoločnosť Cetelem Slovensko a.s. neuviedla konkrétny termín/dátum konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru pri uzatvorení zmluvy, pričom je predmetný dátum daný iba ako dátum poslednej mesačnej splátky úveru. Preto túto zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú medzi spoločnosťou Cetelem Slovensko a.s. a P. I. súd prvej inštancie považoval za bezpoplatkovú a bezúročnú.

27. Podľa posúdenia odvolacieho súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie síce formálne odôvodnenie obsahovalo, materiálne však toto odôvodnenie bolo celkom zrejme zmätočné (pokiaľ ide o skutkovú stránku veci) a arbitrárne (pokiaľ ide o právne posúdenie veci). Vo všeobecnosti možno povedať, že v rámci právneho posúdenia veci musí súd v odôvodnení rozsudku vysvetliť, prečo určitú normu použil; ozrejmi zároveň obsah tejto normy a pokiaľ riešenie sporu o právo nevyplýva priamo zo zákonného textu, nevyhnutne podá jeho výklad. Následne sa právne posúdenie veci v odôvodnení rozhodnutia musí premietnuť vo vysvetlení spôsobu aplikácie právnej normy, ktoré by malo presvedčivo vyjadrovať vzťah medzi skutkovým nálezom, pravidlom správania sa vyplývajúcim z aplikovanej normy a medzi záverom o spornom práve alebo povinnosti strán sporu. Pri uplatňovaní týchto kritérií sa v právnej praxi všeobecných súdov a v judikatúre Ústavného súdu SR za odôvodnenie právneho posúdenia veci jednotne nepovažuje ani odkaz na použitú právnu normu a ani jej citácia. Preto už vôbec nemožno akceptovať zdôvodnenie právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, v ktorom sa, ako už bol zmienené, obmedzil výlučne len na konštatáciu, že „v súvislosti s rozhodnutím súdu v tejto veci poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/56/2018“.

28. V praxi okresných súdov patrí k pomerne frekventovaným pochybeniam pri riešení otázky úplnosti úverovej zmluvy z hľadiska obsahových náležitostí podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) (doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru) a písm. k) (výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia) zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase úverovej zmluvy, a tak je tomu aj v preskúmvanej veci, preto považuje odvolací súd za potrebné zaujať k týmto otázkam právny názor.

29. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že text právnej normy nie vždy zodpovedá jej pravému významu (zmyslu), a preto jazykový výklad nevyhnutne nie je schopný vyriešiť zložitejšie interpretačné problémy, ku ktorým v praxi bežne dochádza. Výlučné používanie jazykového výkladu vedie často k objektívne nespravodlivým záverom. NS SR vo svojom uznesení sp. zn. 6 M Cdo 22/2010 v tejto súvislosti výstižne vyjadril, že je neakceptovateľným momentom aplikácie práva taká jeho realizácia, ktorá vychádza výlučne z rigorózneho jazykového výkladu dotknutých ustanovení. Jazykový výklad je len počiatočným spôsobom prístupu k aplikácii právnej normy; je len východiskom pre objasnenie a ujasnenie si jeho obsahu a účelu, k čomu ostatne slúži celý rad ďalších postupov, ako je výklad logický, systematický, výklad e ratione legis a pod. Súd teda nie je absolútne viazaný iba doslovným znením zákonných ustanovení, ale môže (a v niektorých prípadoch musí), ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnom poriadku ako významovom celku ho vyložiť tak, aby závery jeho výkladu boli vo všeobecnosti akceptovateľné a objektívne realizovateľné, inak povedané, aby súd nedospel k výkladu, ktorý význam a účel normy naostatok poprie a sťažil alebo dokonca znemožnil jej realizáciu. Interpretácia (výklad) teda slúži na zistenie skutočného významu (zmyslu) právnej normy a jej zamýšľaného pôsobenia. V prípade právnej normy sa interpretáciou snažíme spoznať význam a

odstrániť prípadné jej nejasnosti za účelom správneho pochopenia a následného správneho použitia právnej normy v praxi. Podľa názoru formulovaného ÚS SR v jeho náleze sp. zn. III. ÚS 341/07 v prípade výkladu ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód jazyková, logická, systematická, teleologická, historická a komparatívna absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Interpretačné závery musia týmto požiadavkám právnej praxe zodpovedať. Zákonná požiadavka uvedenia v úverovej zmluve tiež údaj o konečnej splatnosti úveru nebola samoučelná, ale jej skutočným zmyslom bolo vytvorenie právnej garancie toho, aby spotrebiteľ mohol jednoducho posúdiť výhodnosť podmienok poskytnutého úveru a následne aby mohol bezproblémovo realizovať práva a povinnosti, ktoré preňho z úverovej zmluvy vyplývajú. To v úvahách o spôsobe interpretácie ust. § 9 ods. 2 písm. f) zák. č. 129/2010 Z. z. na posudzovaný prípad nevyhnutne musí viesť k otázke, či vymedzenie konečnej splatnosti úveru vyjadrením počtu splátok a ich splatnosti (ak by ju súd prvej inštancie zistil) môže objektívne viesť k sťažaniu rozhodovania spotrebiteľa. Podľa názoru odvolacieho súdu tak tomu nie je, pretože údaje o počte splátok a o ich splatnosti umožňujú spotrebiteľovi bez potreby špeciálnych znalostí či zručností a bez osobitej pozornosti či vynaloženia neprimeraného úsilia len jednoduchým úsudkom termín konečnej splatnosti, pokiaľ by aj bol popri údajoch o počte splátok a ich splatnosti preňho vôbec dôležitý, odvodiť. Odvolaciemu súdu sa v tejto súvislosti žiada poznamenať, že potreba vyjadrenia exaktného údaj o konečnej splatnosti úveru bude opodstatnená len v prípadoch, keď sa spôsob splácania úveru alebo i ďalšie úverové podmienky vyznačujú takými zvláštnosťami, ktoré jednoduchú určiteľnosť konečnej splatnosti neprimerane sťažujú.

30. Je potrebné mať na zreteli tiež, že pri interpretácii rozhodujúcej vnútroštátnej úpravy, ktorá je výsledkom transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (ďalej tiež len „smernica 2008/48/ES“), je potrebné zohľadniť ňou stanovený cieľ. I bez toho aby sa toho strany v konaní dovolávali je povinnosťou súdu posúdiť zhodu smernice s rozhodujúcimi vnútroštátnymi ustanoveniami, aby preveril, či táto smernica bola transponovaná správne a či nie je namieste použiť jej nepriamy alebo priamy účinok. Ustanovenia smernice totiž v záujme požiadavky harmonizácie právnych systémov členských štátov EÚ musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou silou, s presnosťou a jasnosťou požadovanou na účely splnenia jej cieľa. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na záver formulovaný Ústavným súdom SR (ÚS SR) v uznesení z 11. októbra 2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016, v zmysle ktorého je povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu, ktorá je inkorporovaná aj v základnom práve na súdnu ochranu, nielen ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov. Nezastupiteľným zdrojom poznania a aplikácie práva EÚ je tiež judikatúra ESD, ktorá je jedinou inštitúciou EÚ, oprávnenou podávať jej záväzný výklad. Odvolací súd pripomína, že prejudiciálny rozsudok je spolu s výkladom alebo posúdením platnosti práva EÚ, ktoré sa v ňom nachádzajú síce priamo záväzný len pre vnútroštátny súd, ktorý formuloval prejudiciálnu otázku (Benedetti, 52/76, 3.2.1977, Zb. s.163, bod 26), ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci o opravných prostriedkoch (Milch, Fett a Eierkontor, 29/68, 24.6.1969, Zb. s.165, bod 2), avšak nemožno prehliadať, že judikatúra ESD má najmä zabezpečovať jednotný výklad práva EÚ a cez to jeho rovnaké uplatňovanie v jednotlivých členských štátoch. Preto v prípadoch, kedy ESD podáva právny výklad ustanovení európskeho práva, či už v jednotlivých rozhodnutiach, alebo na žiadosť súdov členských štátov či iných orgánov a inštitúcií EÚ, má judikatúra ESD všeobecnú záväznosť. To znamená, že týmto výkladom ESD sa musí riadiť nielen súd, ktorý o výklad požiadal či štát alebo inštitúcia EÚ, ktorej je rozhodnutie určené, ale všetky členské štáty, ich orgány a obyvateľstvo, ako aj samotné orgány EÚ. Možno preto uzavrieť, že judikatúra ESD má povahu prameňa európskeho práva. Zároveň platí, že ESD výkladom úniového ustanovenia objasňuje zmysel a pôsobnosť vykladaného ustanovenia už od okamihu, kedy toto ustanovenie nadobudlo účinnosť. ESD interpretované ustanovenie musia vnútroštátne súdy aplikovať aj na právne vzťahy, ktoré vznikli alebo boli založené pred vyneseníím prejudiciálneho rozsudku. Prejudiciálny rozsudok totiž nemá konštitutívny, ale deklaratórny charakter (Kempster, C-2/06, 12.2.2008, Zb. s. I-411, bod 35; Kühne-Heitz, C-453/00, 13.1.2004, Zb. s. I-837, bod 21; Blaizot, 24/86, 2.2.1988, Zb. s.379, bod 27). Z pohľadu týchto všeobecných východísk odvolací súd konštatuje, že v rámci eurokonformného výkladu rozhodujúcej vnútroštátnej úpravy je potrebné vychádzať z interpretačných záverov, vyplývajúcich z rozhodnutí ESD. Tento súd v rozhodnutí vo veci veci C42/15 zo dňa 9.11.2016 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej vo vzťahu k určitiu vyjadrenia časových aspektov realizácie úverovej zmluvy i k následkom absencie niektorých jej náležitostí formuloval hneď niekoľko na vec sa vzťahujúcich interpretačných záverov. ESD v tomto smere skonštatoval, že z pohľadu smernice 2008/48/ES nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere

uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Zároveň tu ESD skonštatoval, že zmyslu a cieľu smernice zodpovedá predpoklad takej vnútroštátnej úpravy a jej výklad vnútroštátnymi orgánmi, ktoré za bezúročný a bezpoplatkový považujú úver pri absencii niektorej z náležitostí uvedených v článku 10 ods. 2 smernice len pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Z toho vyplýva, že ani potreba eurokonformného výkladu neumožňuje interpretovať zákonnú požiadavku vyjadrenia údajov o konečnej splatnosti úveru tak rigorózne, ako to činí vo svojej odvolacej argumentácii odvolateľka. Reagujúc na interpretačné závery ESD v už zmienenom rozhodnutí sa právna prax (nakoniec i zákonodarcovia zmenou právnej úpravy) medzičasom už vysporiadala s nastolenou otázkou výkladu § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy v tom zmysle, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky a že pokiaľ predmetná norma hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne interpretovať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t.j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. februára 2018, sp. zn. 3Cdo 146/2017).

31. Z týchto dôvodov odvolací súd, oproti úsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru, že úverová zmluva náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) zák. č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom v čase jej uzavretia, má.

32. Odhliadnuc od vyššie uvedenej právnej vady, považuje odvolací súd za potrebné súdu prvej inštancie vytknúť aj ďalšie pochybenie, a to, že z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by sa prvoinštančný súd vôbec zaoberal otázkou, či posudzovaný úver nie je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový z iného, súdom prvej inštancie neskúmaného dôvodu. Súdom prvej inštancie nepodrobil súdnej kontrole výšku RPMN a nevyvodil ani žiaden právny záver, či v zmluve uvedená priemerná RPMN a RPMN boli v súlade s platnou právnou úpravou.

33. Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j) veta pred bodkočiarkou zák. č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka obsahovať tiež údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

34. Podľa ust. § 2 písm. i) zák. č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, ročnou percentuálnou mierou nákladov sa pre účely tohto zákona rozumejú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

35. Podľa ust. § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sa pre účely tohto zákona rozumejú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

36. Podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak (tiež) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

37. Súdom prvej inštancie v otázke rozsahu celkových nákladov spojených s úverom nevenoval žiadnu pozornosť a z odôvodnenia rozsudku nemožno zistiť, akú výšku má celková čiastka, ktorú musí

spotrebiteľ zaplatiť, vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bez ktorého údaj je ani možné preskúmať správnosť výšky RPMN uvedenej žalobcom.

38. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a právne zdôvodnenie, ako aj vzhľadom na odvolacie námietky žalobcu a žalovanej, konštatuje, že takéto odôvodnenie meritórneho rozhodnutia, ako v napadnutom rozsudku, je nedostatočné, neúplné, nepresvedčivé a nezrozumiteľné, a preto nespĺňajúce kritériá požadované ust. § 220 CSP.

39. Napokon, v súvislosti so žiadosťou žalovanej, aby súd preskúmal aj spotrebné úvery č. 42684934369001 a č. 42684934369100, ktoré žalovaná po smrti P. I. splatila v plnej výške, vrátane poplatkov a úrokov, odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalobcu, že uvedené úverové zmluvy nie sú predmetom tohto konania z hľadiska skúmania ich súladu a toho, či spĺňajú náležitosti podľa právnych noriem upravujúcich práva spotrebiteľa, pretože právo disponovať predmetom konania patrí žalobcovi ako pánovi sporu, a nie žalovanej strane. Súd však musí skúmať - ako bolo uvedené vyššie - výšku pasív dedičstva, a predovšetkým výšku dlhových poručiteľ, ktoré jeho dedič po smrti poručiteľa splatil (§ 470 OZ).

40. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výroku, ktorým určil žalovanej lehotu na plnenie, odvolací súd poukazuje na ustanovenia § 232 ods. 3, 4 CSP, v zmysle ktorých lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

41. Určenie dlhšej než trojdňovej lehoty na plnenie, ako aj povolenie splátok (§ 232 ods. 3 druhá veta, ods. 4 CSP) patrí medzi procesné úkony súdu. Pri úvahe o určení lehoty na splnenie povinnosti, alebo pri určení, že peňažné plnenie sa môže realizovať v splátkach, je nutné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu. Súd musí ex offio prihliadnuť na: osobné a majetkové pomery strán, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného v konaní, prejavenu snahu o plnenie záväzku žalovaným, dobu, po ktorú by týmto spôsobom došlo k zaplateniu dlžnej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa (čo zohľadní pri výške splátok a podmienkach ich zročnosti), pričom súd môže určiť, že nezaplatením, resp. omeškaním s plnením čo i len jednej splátky, nastáva zročnosť celého plnenia (tzv. crossdefault doložka).

42. Súd teda musí lehotu na plnenie určiť tak, aby svojou dĺžkou nepoprela samotný účel súdneho konania a v konečnom dôsledku viedla k odstráneniu právnej neistoty medzi stranami.

43. Závery súdu o tom, že je na mieste určenie dlhšej lehoty na plnenie, než tri dni od právoplatnosti rozsudku, príp. že sa peňažné plnenie má platiť v splátkach, musí byť vždy náležite odôvodnené (viď judikát R 126/1966, R 67/1966).

44. V prejednávanej veci prvoinštančný súd umožnil žalovanej zaplatiť istinu 2.157,48 Eur v pravidelných mesačných splátkach po 50,- Eur splatných vždy 25-teho dňa príslušného mesiaca počínajúc právoplatnosťou rozsudku do zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení niektorej splátky. Súd prvej inštancie poskytnutie výhody splátok žalovanej odôvodnil strohým konštatovaním, že vzhľadom na sociálnu a finančnú situáciu žalovanej, s prihliadnutím na postavenie žalobcu, povolil žalovanej splátky po 50,- Eur mesačne, splatné vždy 25-teho dňa v mesiaci, počínajúc právoplatnosťou rozsudku až do úplného zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení niektorej splátky.

45. V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd zdôrazňuje, že súd v rámci svojich oprávnení môže strany sporu vyzvať, aby na preukázanie nimi tvrdených skutkových okolností predložili dôkaz, či navrhli jeho vykonanie. Odôvodnenie rozsudku prvoinštančného súdu ohľadne dôvodov, pre ktoré umožnil žalovanej splácať žalovanú istinu vrátane jej príslušenstva, je nepreskúmateľné, a teda je v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí neskúmal komplexné majetkové, zárobkové, osobné pomery žalovanej (napr. priemerný čistý mesačný príjem, vlastníctvo k hnutelným veciam, k nehnuteľným veciam). V spise absentujú listinné dôkazy preukazujúce majetkové pomery žalovanej. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie za danej situácie ani nemohol adekvátnym spôsobom posúdiť komplexné pomery žalovanej, ktoré by odôvodňovali umožniť/alebo neumožniť jej splácať žalovanú istinu s príslušenstvom v splátkach.

46. Pre úplnosť odvolací súd akcentuje, že ak súd umožní splácať žalovanú istinu s príslušenstvom v splátkach, je povinný zohľadniť aj výšku priznaného plnenia (istinu i príslušenstvo) a skutočnosť, že veľmi nízke splátky by mohli neprimeraným spôsobom zasiahnuť do práv žalobcu a v konečnom dôsledku poškodiť i samotnú žalovanú. Odvolací súd konštatuje, že je primerané rozvrhnúť uhradenie priznaného peňažného plnenia v takých splátkach, aby úhrada istiny spolu s príslušenstvom trvala dobu nepresahujúcu súdnou praxou zaužívanú (dobu troch rokov) v záujme toho, aby prípadná výhoda poskytnutá žalovanej v podobe umožnenia uhradiť dlh s príslušenstvom v splátkach, nebola zjavne neprimeranou oproti nevýhodnosti postavenia žalobcu a tým neporušila rovnosť strán v občianskoprávných vzťahoch v zmysle § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

47. Pretože z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie v súvislosti s rozhodnutím o určení realizácie peňažného plnenia v splátkach vyššie uvedenými relevantnými aspektmi vôbec zaoberal, je možné konštatovať, že jeho rozhodnutie aj v tejto odvolaní napadnutej časti výroku vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, čo je dôvodom pre jeho zrušenie.

48. Z týchto dôvodov odvolací súd preskúmaný rozsudok v jeho napadnutých výrokoch, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania, zrušil postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP a v rozsahu zrušenia v zmysle ust. § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

49. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie zabezpečiť si dostatočný skutkový podklad pre posúdenie dôvodnosti predmetu konania. K tomu v intenciách v tomto uznesení vytknutých nesprávností vyvodí zodpovedajúce skutkové zistenia z už vykonaných dôkazov, a tiež umožní stranám uplatniť ďalšie prostriedky procesného útoku a procesnej obrany a po prípadnom doplnení dokazovania, či už dôkazmi, ktoré strany navrhli alebo ešte navrhnu v nastávajúcom priebehu konania, alebo ktoré sú pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a ich vykonanie je možné aj bez iniciatívy spotrebiteľa s použitím ust. § 295 CSP, súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne. V novom rozhodnutí prvoinštančný súd vezme do úvahy len tie skutočnosti, ktoré vyšli (vyjdú) v konaní najavo (čl. 11 ods. 4 CSP) procesne správnym postupom, pričom vo svojich úvahách pri právnom posudzovaní veci vyjde z názoru odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), tak ako ho vyjadril v tomto uznesení. Nové rozhodnutie súd prvej inštancie náležite odôvodní tak, aby sa dôsledne a presvedčivo vysporiadal so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní a argumentmi sporových strán a zároveň, aby odôvodnenie nielen formálne spĺňalo náležitosti požadované ust. § 220 ods. 2 CSP, ale aby i materiálne zodpovedalo kritériám spravodlivého odôvodnenia.

50. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie znova rozhodne o trovách prvoinštančného konania, ako aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

51. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.